

Stalino KELIU

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR
KUPIŠKIO APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Eina 3-ji
metai | 1948 m. rugsėjo 24 d. penktadienis | Kaina 20 kp
№ 90 (145)

Suaktyvinti klubų - skaityklų veiklą

Netenka kalbėti, kokią didelę reikšmę apylinkės valstiečių tarpe turi gerai veikiantis apylinkės klubas - skaitykla. Iš gerai dirbančio apylinkės klubo - skaityklos vedėjo valstiečiai daug ką sužino. Savo svariu bolševikiniu žodžiu jis išaškina valstiečiams greitesnį atsiskaitymą su valstybe visose paruošų rūšyse didelę reikšmę. Su gerai dirbančiu klubo - skaityklos vedėju valstiečiai išsprendžia visus jiems kilusius neaiškumus.

Mūsų apskrities nemaža dalis klubų - skaityklų vedėjų teisingai supranta savo tiesiogines pareigas. Kaip pavyzdgingiausius kultūros židinius kalme galime paminėti Viešintų miestelio ir Viešintų valsč., Akmenos klubų - skaityklų. Akmenos klubui - skaityklai vadovauja apskrities Tarybos deputatas - mokytojas drg. Kriuka.

Subačiaus valsčiaus, Mažonių klubo - skaityklos vedėja drg. Šimonytė, Skapiškio valsčiaus, Jaučiapiavio apylinkės klubo - skaityklos vedėjas drg. Drobėlis. ir eilę kitų klubų - skaityklų vedėjų jiems pavestas pareigas pilnai atlieka. Čia sekmadieniais ir laisvu nuo darbo laiku visuomet lankosi valstiečiai ir valstiečių jaunimas. Jie klausosi daromų pranešimų, skaito tarybinių rašytojų knygas bei periodinę spaudą.

Tačiau, nežiūrint gerai veikiančių klubų - skaityklų, bendras apskrities klubų - skaityklų darbas dar nepatenkinamas. Daugelis kaimo klubų - skaityklų dar vis randasi apgailėtinoje padėtyje. Nesimato klubų - skaityklų kontrolės iš valsčių partinių ir komjaunimo organizacijų pusės. Taipogi nežino padėties visuose klubuose - skaityklose ir apskrities kultūros - švietimo darbo skyrius bei nesistengia jos patikrinti. Apskrities kultūros - švietimo darbo skyrius silpnai vadovauja valsčių kultūros - švietimo darbo skyrių vedėjams. Štai Gelažių valsčiaus kultūros - švietimo darbo skyriaus vedėjas drg. Šapeliene klubų - skaityklų darbui blogai vadovauja. Čia klubai - skaityklos be išimties dirba nepatenkinamai, neapropinti baldais, geromis patalpomis, neleidžiami sieniniai laikraš-

tėliai. Eilės valsčių klubų - skaityklų vedėjai jokio masinio aiškinamojo darbo valstiečių tarpe nepraveda. Tačiau šia padėtimi nesijdomi nei apskrities kultūros - švietimo darbo skyrius, nei valsčiaus partinės bei komjaunimo organizacijos. Aukštupėnų valsčiaus, Laičių apylinkės klubo - skaitykloje, greta tarybinių knygų ir laikraščių, iškabinėti religiniai paveikslai. Klubo - skaityklos vedėjas politiniai visai silpnas.

Padėtinėtame klube - skaitykloje žino ir valsčiaus vykdomasis komitetas ir komjaunimo organizacija, tačiau iki šio laiko klubo - skaityklos darbas nesutvarkytas.

Toliau tas testis neturi. Reikalinga, galų gale, viena karta rimtai susidomėti klubais - skaityklomis. Klubų - skaityklų darbas turi būti kiekvieno valsčiaus vadovo dėmesio centre. Valsčių vykdomieji komitetai turi atkreipti rimtą dėmesį aprūpinant klubus - skaityklas patalpomis, baldais, žibalu ir kitais būtinaisiais daiktais. Reikalinga pagrindinai patikrinti klubų - skaityklų vedėjų klaidas, kad į klubų - skaityklų vadėjų postus neįsibrautų priešiški elementai. Rimta priekaišta galima padaryti apskrities kultūros - švietimo darbo skyriui, kad jis per visą savo darbo laiką klubų - skaityklų vedėjams tesuruošė tik vieną seminarą. Neturėdamas aiškos politinės orientacijos, klubo - skaityklos vedėjas negalės tinkamai išaiškinti valstiečių masėms svarbiausių einamojo momento uždavinių.

Kaip tik nemažas skaičius apskrities klubų - skaityklų vedėjų patys beveik visiškai politiniai aklai. Tai, aišku savaime, jie, neturėdami reikiamų politinių žinių, negali tinkamai vadovauti klubams - skaitykloms. Mažai klubų - skaityklų darbu idomaujasi ir daugumas apylinkių Tarybų deputatų, kas turėtų būti kaip tik atvirkščiai.

Geras vadovavimas ir kontrolė iš apskrities bei valsčių kultūros - švietimo darbo skyrių, partinių, komjaunimo organizacijų pusės, skoningas klubo - skaityklos apipavidalinimas, gerų kadru parinkimas užtikrins sėkmingesnį klubų - skaityklų darbą.

KUPIŠKIS.

**LKP(b) Kupiškio apskrities komiteto sekretoriui GRIGĖNUI,
Kupiškio apskrities vykdomojo komiteto pirmininkui SILICKUI,
TSRS Paruošų Ministerijos įgaliotinui Kupiškio apskrčiai PLISUI**

LTSR Ministrų Taryba ir Lietuvos LKP(b) Centro Komitetas su pasitenkinimu atžymi, kad Kupiškio apskrities darbo valstiečiai, kolektyvinis ūkis ir žemės ūkio kooperatinės draugijos prieš terminą įvykdė savo išpareigojimus grūdų paruošose, duotus laiške drg. STALINUI. LTSR Ministrų Taryba ir Lietuvos KP(b) Centro Komitetas užtikrinti, kad

apskrities darbo valstiečiai, kolektyvinis ūkis, kooperatinės žemės ūkio draugijos taip pat prieš laiką įvykdys savo prisiimtus išpareigojimus ir visose kitose žemės ūkio produktų paruošų rūšyse ir plačiai išvystys žemkenčių sėjos darbus — tuo pačiu padėdami pagrindą gausiam sekančių metų derliui.

LTSR Ministrų Tarybos Pirmininkas GEDVILAS

Lietuvos KP(b) Centro Komiteto Sekretorius SNIEČKUS

Kupiškio apskritis įvykdė metinį grūdų paruošų planą

Vykdydami savo žodį, duotą laiške tarybinių tautų vadui drg. Stalinui, Kupiškio apskrities darbo valstiečiai, kolektyvinio ūkio „Raudonoji Vėliava“ kolektyvininkai ir kooperatinės žemės ūkio draugijos 100

proc. prieš terminą įvykdė metinį grūdų paruošų planą.

Dabar pilnu tempu tesiasi viršplaninis grūdų statymas valstybei.

J. Arvydas

**Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1948 m. liepos 20 d. įsaku,
TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo vardu apdovanotos:**

Už pagimdymą ir išauginimą penkių vaikų, medaliu „Motinystės medalis“ II laipsnio

1. Grucienė Akvilė, Adomo d., — Šimonių valsč., Pužonių km.
2. Gurkienė Adelė, Kazimiero d., — Šimonių valsč., Inkiūnų km.
3. Jančienė Ona, Juozo d., — Šimonių valsč., Alotų km.
4. Karazijienė Domicėlė — Aukštupėnų valsč., Svydenių km.
5. Kriukienė Janina, Alekso d., — Aukštupėnų valsč., Pyragių km.
6. Norbutienė Stefanija, Simono d., — Šimonių valsč., Nociūnų km.
7. Poškienė Elena, Adomo d., — Šimonių valsč., Uogšilio km.
8. Pukėnienė Barbora, Antano d., — Šimonių valsč., Želmių km.
9. Rimkienė Emilija, Juozo d., — Šimonių valsč., Lapeikių km.
10. Tubienė Emilė, Antano d., — Šimonių valsč., Daukų km.

**Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1948 m. rugpjūčio 16 d. įsaku,
TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo vardu apdovanotos:**

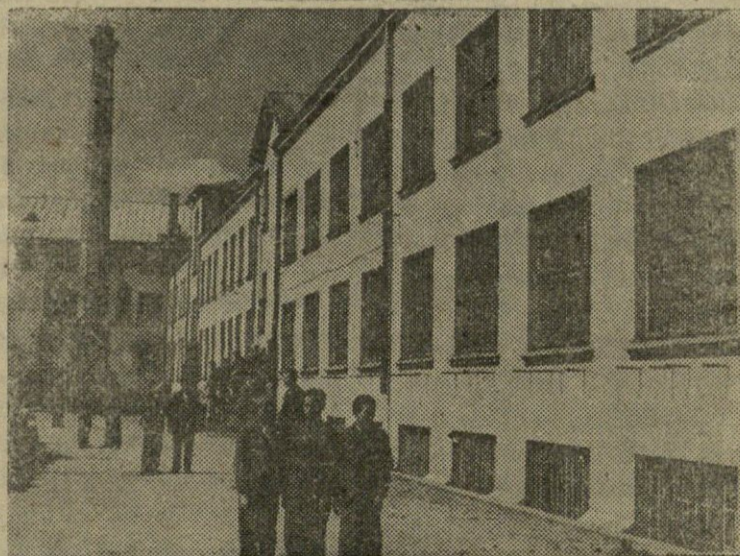
Už pagimdymą ir išauginimą šešių vaikų, medaliu „Motinystės medalis“ I laipsnio

1. Jurėnienė Julija, Felikso d., — Šimonių valsč., Šimonių km.

Už pagimdymą ir išauginimą penkių vaikų, medaliu „Motinystės medalis“ II laipsnio

1. Baranauskienė Ona, Jono d., — Šimonių valsč., Butkūnų km.

Tarybų Lietuvoje

Gera priėmė naują mokinių komplektą amatų mokykla № 2 (Vilnius). Čia visos patalpos atremontuotos, papildytos įrankiais, moksliniais įrengimais. Mokykloje net 165 nauji mokiniai priimti mokytis.

Nuotraukoje: Mokyklos № 2 kieme.

Šapiro nuotrauka

(ELTOS fotokronika)

8.533 pūdai grūdų viršum plano

ANYKŠČIAI (Telefonu). Užvakar prie Anykščių grūdų paruošų punkto išsitiesė dvi kilometrines vežimų eilės su grūdų maišais. Tai Anykščių ir Troškūnų valsčių darbo valstiečių raudonosios gurguolės su viršumplaniais grūdais valstybei. Šiomis raudonosiomis gurguolėmis valstiečiai pristatė valstybei 4.000 pūdų grūdų viršum plano.

Per rugsėjo 14-15 dienas į apskrities grūdų paruošų punktus buvo atvykę su grūdais valstybei 2.311 valstiečių. Jie pristatė valstybei 8.533 pūdus grūdų viršum plano.

(„Tiesa“)

St. Karvelis

Partijos gyvenimas

Kai gerai pastatyta agitacija

Partija ir vyriausybė reikalauja iš kiekvieno komunisto ar tarybinio darbuotojo plėsti bolševikinę agitaciją darbo žmonių masėse. Kiekvienas dirbantis turi būti plačiai supažindintas su tais laimėjimais bei uždaviniais, kurie šiuo metu stovi prieš visus darbo žmones.

Visa tai puikiai suprato Kupiškio MTS partinė organizacija bei jos sekretorius drg. Timčenko. Prie MTS sudarytas 8 žmonių agitatorių kolektyvas, kur agitatoriams kiekvienam duodami atskiri darbo uždaviniai. Klubo skaityklos vedėjai drg. Stanytei pavesta prarvesti agitacinį darbą su MTS dirbančiais ir artimųjų apylinkių valstiečiais. Jos iniciatyva tankiai organizuojami valstiečių susirinkimai, daromi garsiniai laikraščių skaitymai, organizuojama iš vietos jėgų meninė saviveikla. Stanytei vadovaujant leidžiamas sieninis laikraštėlis, kuriame dalyvauja gausus skaitėjų MTS dirbančiųjų. Jame plačiai nušviečiami tie laimėjimai, kuriuos pasiekia MTS ir apylinkių dirbantieji. Čia tankiai matyti traktorių

brigadų pasižymėjusių traktorininkų pasiekimai, pasakojama apie našaus darbo metodus. Taip pat nesigailima aštrios kritikos ir atsikėlimams, neretai sienlaikraštyje išstoja ir apylinkės valstiečiai.

Platų agitacinį darbą tarpe MTS traktorininkų praveda traktorių brigados brigadierius Novikas. Jis tankiai lankosi pas atskirus savo brigados traktorininkus, plačiai išaiškina stovinčius prieš juos uždavinius, nurodydamas konkrečias priemones darbo rodiklių pakėlimui. Agitatoriaus drg. Noviko paskatinti, traktorininkai apsvarstė Kuibyshevo, Klaipėdos ir Utenos traktorininkų kreipimąsi ir išpareigojo žymiai pakelti savo darbo našumą. Pirmoji traktorių brigada įsijungė į socialistines lenktynes su antrąja. Pirmoji, kuriai vadovavo Novikas, visą laiką stotyje pirmavo. Tačiau neatsilieka nuo jos ir antroji. Dėka socialistinių lenktynių traktorininkai Janonis, Brazdžinas, Šilinis, Papylis, Juodiškis ir kt. įvykdė metinį traktorinių darbų planą. Tokie patriotinio darbo rodikliai

pasiekti todėl, kad per visą laiką buvo pravedamas agitacinis darbas.

Bolševikinė agitacija ir bolševikinis darbo organizavimas padėjo žymiai išaugti MTS partinei ir komjaunimo organizacijoms.

Plačiai vedamas agitacinis darbas ir MANP. Šiam darbui vadovauja drg. Masilionis. Jo pastangomis organizuojamos įvairios paskaitos punktuose, leidžiami sieniniai laikraštėliai, valstiečiai supažindinami su MANP paramos valstiečiams sąlygomis.

Nemažai agitatorių darbu rūpinasi ir pats drg. Timčenko. Jis yra tankus svečias ten, kur dirba MTS traktorininkai, tikrina jų darbą ir duoda darbe nurodymus. Du kartu į mėnesį MTS suruošiami agitatorių pasitarimai, kuriuose pranešimus agitacinio darbo klausimais skaito apskrities centro agitatoriai. Savo išstojimais agitatoriai pasidalina darbo praktika.

Kupiškio MTS kolektyvas sparčiai žengia laimėjimų keliu. Visa tai pasiekti padėjo bolševikinė agitacija.

D. Šaltinis

Rudens laukų darbai kolektyvinio ūkio [Laukuose vienoje brošiukų tarybinių respublikų

Daugiau skaityti politinę literatūrą

Politinė literatūra šiandieniniame gyvenime turi ypatingą reikšmę. Ji daug padeda žmogaus politinio akiračio praplėtimui, apsišarvavimui nesugriaujamomis marksizmo leninizmo mokslo idėjomis, padeda formuoti žmogaus charakterį.

Tokie politinės literatūros kuriniai, kaip V. I. Lenino ir J. V. Stalino raštai, įžymiųjų marksizmo teoretikų veikalai, brošiūros, pasakojančios apie socialistinę statybą, šiuo metu gali ypač daug pagelbėti partiniams ir tarybiniais darbuotojams jų tiesioginiame praktiniame darbe.

Kam šiandien neįdomi politinė literatūra kolektyvinių ūkių statybos klausimais? Tie klausimai šiuo metu, labiau kaip visuomet, stojasi prieš akis kiekvienam partiniam ir tarybiniam darbuotojui.

Dar pasitaiko faktų, kad nekurie aktyvistai neteisingai aiškina valstiečių masėms pavyzdinius žemės ūkio artėlės įstatus. Tas gaunasi politinio atbukimo pasekoje. Jeigu aktyvistas gilina į politinę literatūrą, niekuomet tokių klaidų nedarys.

Eilėje mūsų apskrities par-

tinų organizacijų nekreipiama pakankamo dėmesio į politinės literatūros skaitymą. Štai tokiam Subačiaus valsčiuje komunistai drg. drg. Krasnauskas ir Masilionis nesidomi politine literatūra, neskaityto spaudos straipsnių aktualiausias partinio darbo klausimais. Drg. drg. Krasnauskas ir Masilionis politiniame darbe kaime dar silpni. Retkarčiais jie dargi negali atsakyti į nesudėtingus valstiečių klausimus tarptautinės padėties temomis.

Tokių darbuotojų galima rasti ir daugiau. Šimonyse komunistas drg. Mėlynis visai nekelia savo politinio lygio. Panašiai daro ir Skapiškio partinis organizatorius drg. Kondratjevas bei LLKJS apskrities k-to darbuotojas drg. Sadauskas.

Taip toliau eiti neturi. Kiekvienas partinis, tarybinis ar komjaunimo darbuotojas turi gerai pagaliau suprasti, kad reikia atkakliai kelti savo politinį lygį, atkakliai skaityti politinę literatūrą, siekiant tapti apsišvietusiais masių vadovais.

J. Jankaitis

Geriausia brigada Lietuvos geležinkelio antrame kelio ruože laikoma kelio brigada, kuriai vadovauja D. F. Lopinskis. Jam priverstas kelio ruožas laikomas puikiame stovyje.

Nuotraukoje: Brigada prie kelio remonto Naujosios Vilnos stotyje. Kairėje brigados vadovas drg. Lopinskis D. F.

L. Morozovo nuotrauka

ELT-os fotokronika

L. RUTENAS

Kelias į laisvę ir laimę

Didžioji Spalio socialistinė revoliucija, darbininkų ir valstiečių valdžios įsikūrimas Rusijoje, nauji tautų lygybės bei broliško bendradarbiavimo principai, paskelbtieji tarybinės revoliucijos, atvėrė lietuvių tautai galimybes sukurti naują Lietuvą, tikrai laisvą bei nepriklausomą broliškoje sąjungoje su kitomis mūsų šalies tautomis. 1918 metų gale ir 1919 metų pradžioje išsivysčiusi visoje Lietuvoje kova dėl tarybų valdžios buvo kova dėl lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvos buržuazijai ir darbininkams padėjo užstienio grobikai, kurie siekė paversti Baltiją imperialistų kolonija, placdarmu kovai prieš Tarybų respubliką. Tuo pačiu „nepriklausoma“ buržuazinė Lietuva nuo pirmųjų savo egzistavimo dienų buvo pasmerkta politinei ir ekonominei priklausomybei nuo tų imperialistinių pajėgų.

Vakarų imperialistai begėdiškai prekiaavo Lietuva, pardodami ją pradžioje poniškosios Lenkijos, vėliau nacionalistinės Vokietijos imperialistams. Vilniaus byla, Klaipėdos autonomijos istorija, 1938 metų pilsudskinės Lenkijos ultimatas, Klaipėdos užgrobimas 1939 metais, visa tai akivaizdžiai parodė, jog buržuazinės Lietuvos nepriklausomybė buvo fikcija, parodė išdavikišką, antitautinį vaidmenį buržuazinių buožinių nacionalistų, pavertusių Lietuvą imperialistinių pajėgų pastumdėle.

Vienintelė partija, kuri nuo pat pirmųjų dienų kovojo dėl tikros Lietuvos nepriklausomybės, kovoje dėl jos laisvės ir garbės, buvo komunistų partija.

Tarybų valdžios nuslopintas Lietuvoje atvėrė kelią į politinį bei ekonominį darbo žmonių pavergimą, atvėrė kelią juodai reakcijai.

Jau „Steigiamasis Seimas“ įteisino Lietuvoje tą darbo žmonių politinio ir socialinio pavergimo sistemą, kuri buvo vėliau išvystyta ir sustiprinta fašistinės diktatūros laikotarpyje. Steigiamasis seimas savo apgaulinga žemės reforma stiprino dvarininkus ir buožes. „Demokratai“ iš krikdėmų, liaudininkų ir esdekų tarpo, sėdėję steigiamajame seime, per ištisus dvejus metus nesiteikė užsiliminėti darbininkų reikalais. Tie reikalai neįaudino „nepriklausomos, demokratinės Lietuvos“ kūrėjų. Jų priimtoje „demokratinėje“ konstitucijoje, užtvirtinusoje buržuazinės buožinės nuosavybės šventumą, nebuvo jokių socialistinių teisių darbininkams. Konstitucijoje formaliai įrašytos „demokratinės laisvės“ buvo apibrėžtos taip, kad jomis

galėtų naudotis buožės, dvarininkai, kapitalistai, kad jomis negalėtų naudotis darbininkai ir valstiečiai. Remdamasi „demokratinė“ konstitucija krikščionių demokratų valdžia žiauriau terorą užgnaužė darbininkų judėjimą, išvairkė profsąjungas, neįleido darbininkų atstovų į seimą. Vėliau liaudininkų ir socialdemokratų valdžia padėjo fašistinei Smetonos — Voldemaro gaujai užkrauti savo jungą Lietuvos darbo žmonėms.

Pilna atsakomybė už anti-liaudišką politiką, kuri buvo Lietuvoje vykdoma nuo pirmųjų „nepriklausomybės“ dienų, tenka visoms buržuazinėms partijoms. Bendromis jėgomis krikščionys demokratai, smetonininkai, liaudininkai, socialdemokratai 1918 — 1919 metais su imperialistų pagalba užgnaužė Tarybų valdžią Lietuvoje. Bendromis jėgomis jie paruošė „žemės reformą“, sustiprinusią dvarininkus ir buožes ir nuskurdi-

nusią darbo valstiečius. Visos šios partijos gynė politinius ir socialinius buržuazijos ir buožių interesus ir visos jos ruošė dirvą fašizmui Lietuvoje.

Vienintelė partija, kuri gynė miesto ir kaimo žmonių interesus, gynė tikros demokratijos reikalą, drąsiai demaskavo antiliaudišką buržuazinių partijų politiką, buvo Lietuvos Komunistų Partija.

Dar 1925 metais Lietuvos Komunistų Partija perspėjo lietuvių tautą, kad krikščionių demokratų valdžia skina kelią fašizmui.

Savo 1925 metų birželio mėn. atsišaukime Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetas pradėjo perspėjimą žodžiais: „Lietuvai gresia fašistų diktatūra“. Partija demaskavo profašistinę buržuazinės buožinės krikščionių demokratų partijos politiką. Ji demaskavo liaudininkus ir socialdemokratus, kuriems „nerūpi kova prieš buržuaziją“.

Domas — Juozas Jankauskas

LENINGRADO GYNĖJO DAINA

(LENINGRADUI)

Tu uždainuok dainelę jūrų,
Kai mažos bangos teplevens!
Antai, gimtasis miestas žiūri
Į stiklą Baltijos vandens...

— *** —

Pageltę lapai šoko, siuto.
Į stogus kinto dargana.
Nūriai žiūrėjo aikštės lietas.
Aidėjo karinė daina.

Kronštadtas degė. Bombos cypė.
Patrankos mušė į pietus.
Už leningradišką granitą
Prieš tanką kėlėsi žmogus!

Jie žuvo po šarvuotųjų ratais,
Skeveldros lijo ant galvų.
Bet šimta kartų į ataką
Gyvieji kėlėsi kartu...

Jie stingo šalty, troško saulėj...
Naktis miegojo vandeny.
Jie buvo atkirstam pasaulį,
Jie buvo žmonės apsupti.

...Ir kartą jie už Leningradą
Užkirtu smūgi iš peties!
O miestas nutrenkė blokadą,
Jo amžiams niekas nebelies!

Ir augs jisai. O metų metais
Ladoga, Baltija šnarės,
Kaipėjo mirti su granatom
Jauni kareiviai pamarės.

Sužydo parkai. Troleibuzai,
Tramvajai, kioskai, fabrikai...
O mes prie jūros rūstus būsim,
Kaip rūstus mūs kovos laivai!

— *** —

Tai šita dainą man dainavo
Jureivis kario akimis.
Už borto Baltija liūliavo,
Mirksėjo juodas švyturys...

1946 m. birželio 13 d.

Pradėta rūpintis kultūros — švietimo įstaigų pa- siruošimu žiemai

Neseniai apskrt. kultūros — švietimo darbo skyriuje įvyko kultūros — švietimo darbo įstaigų apžiūros komisijos posėdis, kuriame dalyvavo apskrities partinių, komjaunimo, tarybinių ir visuomeninių organizacijų atstovai.

Posėdyje buvo detalai apsvaistyti klausimai, susiję su klubų-skaityklų, kinoteatru, radijo mazgų ir kitų kultūros — švietimo darbo įstaigų pasiruošimu artėjančiam žiemos sezonui.

Nutarta pavesti apskrities kinofikacijos skyriaus vedėjui drg. Mickevičiui paruošti komisijos veikimo plano projektą ir pristatyti apskrities vykdymo komiteto posėdžiui patvirtinti. Komisijos nariai įsipareigojo asmeniškai išvykti į valsčius, kur, susipažinus su padėtimi vietoje, organizuos įstaigų remontą ir apūpinimą karu, o taip pat praktiškai išjudins tų įstaigų veiklą iš kairur jaučiamo sustingimo.

J. Kraščiūnas

Azerbaidžano valstybinės selekcijos stoties vyriausiasis mokslinis bendradarbis Vsevolodas Nikitičius Gromatėvskis išvedė naujas žieminių kviečių rūšis.

Mokytojas — visuomenininkas

Daugelis Vlešintų valsčiaus, Griežionių apylinkės valstiečių vakarais susirenka į apylinkės klubą-skaityklą, kur kultūringai praleidžia laiką, skaitydami laikraščius, knygas, klausydamiesi radijo perdavimų.

Klubo-skaityklos vedėjas vietos mokytojas apskrities Tarybos deputatas drg. Kriuka Jonas gerai suprato savo pareigas ir skoningai apiformino savo klubą-skaityklą. Čia ant sienų diagramos, detalai vaizduojančios 4-ji stalininį penkmečio planą, fotomontažai, sienlaikraštis „Valstietis“, išleidžiamas reguliariai. Jame bendradarbiauja gausus valstiečių aktyvas, kuris rašo pačiais aktualiausiais

klausimais. Ypač daug vietos skiriama paruošoms.

Drg. Kriuka tvarkingai išdėsto naująją periodinę spaudą, o senų laikraščių kompleksus skoningai įriša.

Klube-skaitykloje drg. Kriuka tankiai daro valstiečiams pranešimus ir paskaitas įvairiomis ūkinėmis temomis. Neseniai jis pasikvietė komunistą drg. Boičenko ir gydytoją drg. Stasiūnaitę, kurie valstiečiams padarė pranešimus paruošų ir medicininių klausimais.

Paskutiniu laiku mokytojas Kriuka ėmė aktyviai vesti darbą su apylinkės jaunimu, organizuodamas meninės savi-veiklos ratelį.

J. Vasarinis

Valstiečiai perka knygas

Prasidėjus tarybinių knygų platinto mėnesininkui, Subačiaus stoties miestelyje esantis knygynas gavo nemažą kiekį naujų politinės, mokslinės ir grožinės literatūros knygų. Taip pat miestelyje įsteigtas knygų pardavimo kios-

kas. Knygyno vedėja komjaunolė drg. Baniukšytė su atsilankančiais knygų pirkėjais praveda agitacinį aiškinamąjį darbą, apibūdindama geriausių tarybinių rašytojų knygas.

M. Širmis

Skaitykite naujas knygas

Prof. dr. P. Snarskis

„Vadovas LTSR laukų piktžolėms pažinti“

Išleido Valstybinė Enciklopedijų, Žodynų ir Mokslo Literatūros Leidykla Kaune 1948 m. 440 psl., tiražas 2.200 egz. Veikalas apima visas mūsų krašto laukų piktžolių rūšis. Berakto piktžolėms pažinti duodama dar pagrindinių suglaustų žinių iš piktžolių morfologijos ir biologijos, ir nurodoma, kur ir kokiuose dirvožemiuose ar vietose piktžolės auga. Pereinant nuo smulkaus

individualinio ūkio prie stambaus kolektyvinio ši knyga bus naudinga atitinkamo profilio ž. ū. specialistams, agronomams dirbantiems gamyboje, ž. ū. mokyklose bei technikuose. Be to, ji yra būtina aukštųjų mokyklų bei technikumų studentams ir mokiniais. Taip pat visiems tiems, kas myli gamtą. Veikalas iliustruotas.

ir buožes, kurie nesugeba kovoti su fašistų stiprėjimu. „Vienintelė nuosekli kovotoja prieš gresiančią fašistų diktatūrą Lietuvoje yra komunistų partija — teikėsi po jos raudonąją kovos vėliavą! — kreipėsi partija į darbo žmones.

Kaip ir lemiama 1918 — 1919 metais, taip ir krikščionių demokratų išdavikiškos valdžios metais, komunistų partija drąsiai gynė tikrąją Lietuvos nepriklausomybę.

Savo 1926 metų kovo mėn. paskelbtame atsisaukime Lietuvos komunistų partijos Centro Komitetas rašė:

„Mes dar neužmiršome 1921 metų, kada krikščionys demokratai buvo už Hymanso projekto priėmimą, nors jo priėmimas nešė Lietuvai visišką nepriklausomybės praradimą. Pernai krikščionys demokratai tą patį darbą darė Kopenhagoje ir Lozanoje... Komunistai kviečia visus į kovą

prieš krikščionių demokratų pastangas paversti Lietuvą svetimųjų kolonija, kviečia ginti Lietuvos nepriklausomybę“.

Lietuvos komunistų partija 1926 metais buvo vienintelė partija, kuri perspėjo darbo žmones apie fašistų pasiruošimą ginkluotam perversmui ir telkė mases į kovą prieš gresiantį fašizmo pavojų. 1926 m. lapkričio mėn. 2 d. Lietuvos KP(b) CK savo atsisaukime perspėjo, jog fašistai ruošia karinį perversmą ir šaukė mases „priešintis visomis jėgomis fašistų sukilimui, dėti visas pastangas jiems sutriuškinti, atkakliai kovoti prieš fašizmą“.

Liaudininkų — socialdemokratų valdžia, užuot kovojusi prieš fašistus, kovojo prieš revoliucinius darbininkus. Ji paliko fašistų šalininkus vadovaujančiuose posto- tuose valstybiniame aparate, kariuomenėje, policijoje, tuo

pačiu palengvindama fašizmui ruošti valstybinį perversmą.

1926 metų gruodžio 17 d. įvykiai su ypatingu ryškumu parodė, kad buržuazija, skelbusi 1918 metais kovą už „nepriklausomą, laisvą ir demokratinę Lietuvą“, tais šūkiais siekė tik apgauti darbo žmones. Jos tikras tikslas buvo įvesti savo diktatūrą. Tai ji padarė tautininkų ir krikščionių demokratų rankomis, liaudininkams ir socialdemokratams padedant.

Fašistinis perversmas, atviro miesto ir kaimo buržuazijos diktatūros įvedimas paaštrino klasinius prieštaravimus Lietuvoje, pagilino klasių kovą kaime ir mieste. Tokiomis sąlygomis uoliųjų buržuazijos tarnų tautininkų paskelbti „tautos vienybės“ šūkiai buvo begėdiškas pasityčiojimas iš Lietuvos liaudies. Smetoninė valdžia stiprino dvarininkus ir buožes. Ji oficialiai padalino žemės nau-

dojimo maksimumą nuo 80 iki 150 ha, bet faktiškai leido turėti neriboto ploto dvarus. Paskutiniaisiais smetoninės diktatūros metais Lietuvoje jau išdygęs platus tinklas dvarų, kurių dirbamos žemės plotas keleriopai viršijo 150 ha „maksimumą“. 1930-1940 m. m. laikotarpyje dvarininkų ir buožių valdomos žemės bendras plotas kasmet padidėdavo apie 70 tūkstančių ha. Greitas žemės koncentracijos stambiųjų žemvaldžių rankose procesas privedė prie to, kad paskutiniaisiais fašistinio režimo metais buožių ir dvarininkų ūkiai, sudarę tik apie 17 proc. bendro ūkių skaičiaus, jau valdė apie pusę visos žemės ploto.

Tuo tarpu darbo valstiečiai vis labiau buvo nuskurdinami, jų ūkiai buvo masiškai parduodami iš varžytinių ūkių turėjusių ne daugiau kaip 5 ha skaičius siekė beveik 30 proc. bendro ūkių

skaičiaus, bet žemės, jie turėjo tik apie 5 proc. bendro ploto. Smetoninėje Lietuvoje buvo 21.000 ūkių (6,9 proc. bendro ūkių skaičiaus), turėjusių mažiau kaip 1 ha, 19.000 ūkių, neturėjusių karvės, buvo 45 000 bežemių valstiečių ir daugiau kaip 150 000 samdinių.

Štai kaip atrodė tikrovėje smetoninė „tautos vienybė“ kaime!

Smetoninės valdžios metais buvo buržuazijos turtėjimo metais. Žiauriai išnaudodama darbininkų klasę, buržuazija augo ir turtėjo. Kasmetinis pramonės bendrovių pelnas neretai siekdavo 50 proc. jų pagrindinio kapitalo. 1939 metais vien tik stambieji Lietuvos bankai turėjo apie 4 milijonus litų pelno. Tuo pačiu metu Lietuvoje buvo 70.000 bedarbių palyginti su 30.000 užimtų gamyboje.

Taip atrodė fašistinė „tautos vienybė“ mieste.

(B. d.)

UŽSIENIO ŽINIOS

Padėtis Prancūzijoje

PARYŽIUS, IX. 17 d. (TASS). Anri Kėjaus vyriausybė pateikė tautiniam susirinkimui mokestinių priemonių įstatymo projektą, kuris šiuo metu svarstomas finansinėje komisijoje. Projektas numato įplaukų padidėjimą iš tiesioginių mokesčių maždaug 50 milijardų frankų, iš netiesioginių — 30 milijardų frankų. Tai reiškia mokesčių padidėjimą 30 proc. iš pramonininkų, prekybininkų, valstiečių, laisvųjų profesijų asmenų nepriklausomai nuo pelno dydžio. Pajamų mokesčiai padidinami 20 proc., ir čia papildomai mokesčių suma turi būti įmokėta išdan nedelsiant. Skelbiamas ypatingas automašinių mokestis. Įstatymo projektas numato priemones mokesčių gavimui paspartinti.

Įstatymo projektui visumoje pritarė finansinė komisija 23 balsų dauguma prieš 10 balsų (komunistų). Komisija toliau svarsto projektą pastraipsniui, po ko projektas bus pateiktas tautiniam susirinkimui patvirtinti. Šios dienos Paryžiaus laikraščiai pirmuose puslapiuose paskelbė Kėjaus finansinius projektus ir mokesčių pakėlimo lenteles. Žurnalistų sluoksniuose pabrėžiama, kad vyriausybės priemonės „lėšų šaltiniams surasti“ sukelia šalyje visuotinį susirūpinimą. Pabrėžiama, kad iš esmės išigalioja garsusis „Reino planas“.

Laikraštis „Jumanité“ prieda ankstyvesnių vyriausybės finansinių priemonių žlugimą. „Po nepaprastų mokesčių, paskelbtų pagal Mejerio planą, — rašo laikraštis, — dabar iš tautos reikalaujama dar 80 milijardų frankų antimokesčių. Tad kiek gi mums kainuos „Maršalo planas“?“

Be mokestinių priemonių, kuriuos turi būti parlamento patvirtintos, vyriausybė griebsi eilės kitų priemonių „lėšų šaltiniams surasti“. Tos priemonės pasireiškia kainų pakėlimu eilei prekių, miltų ir rinkliavų pakėlimu, apie ką bus paskelbta vyriausybės dekretais. Kai kurios kainos jau pakeltos, pavyzdžiui, duona, mėsa. Netrukus bus dvigubai pakelta kaina benziniui, 50 proc. — spirito gerams ir t. t. Apie tai jau buvo pranešta spaudoje. Vyriausybė taip pat ketina sumažinti asignavimus įvairioms valstybinio aparato žinyboms ir nacionalizuotoms pramonės šakoms.

Tautinio susirinkimo kuluose kalbama, kad vyriausybės projektai sukėlė kai kurių sumišimą politiniuose ir parlamentiniuose sluoksniuose. Ypač sunkioje būklėje atsiderė socialistai, kurie mėgino nusikratyti atsakomybę už „Reino planą“. Socialistų partijos lyderiai įbauginti galviliškai kylančia darbo žmonių ir jų profsąjungų veiksmų vienybe. Socialistus remianti „Fors uvrier“ konfederacija reiškia nepasitenkinimą dėl vyriausybės politikos.

Tuo tarpu visoje šalyje toliau vyksta protesto streikai ryšium su vyriausybės politika. Tuose streikuose vieningai dalyvauja tiek visuotinės darbo konfederacijos nariai, tiek ir „Fors uvrier“ bei katalikiškos „Prancūzijos krikščioniškųjų darbo žmonių konfederacijos“ nariai.

Vakar 400.000 Paryžiaus rajono metalininkų paskelbė streiką, kurį paragino metalininkų profsąjungų susivienijimas. Įmonėse įvyko gausūs mitingai, kurių dalyviai protestavo prieš „Moko (vidaus reikalų ministro — socialisto) policinės provokacijas“ ir reikalavo revizuoti darbo atlyginimą.

Visoms trims profsąjunginėms konfederacijoms paskatintus, 50.000 Mozelio departamento šachtininkų vakar rytą paskelbė 24 valandų streiką. Le-Mano mieste, profsąjungų departamentiniam susivienijimui paskatintus, 25.000 darbo žmonių paskelbė streiką. Taip pat streikus paskelbė 10.000 Orleano darbo žmonių, 7.000 Bresto arsenalo darbininkų ir t. t.

Vakar arti Paryžiaus 15-tos apygardos merijos rūmų įvyko didelis protesto mitingas ryšium su vyriausybės politika. Mitinge dalyvavo 10.000 darbo žmonių (Sitroeno fabriky, „Ašet“ firmos įmonių, tautinės spaustuvių ir kitų įmonių darbininkai).

(ELTA).

Karo veiksmai Graikijoje

BELGRADAS, IX. 17 d. (TASS). Laisvosios Graikijos radijo stotis paskelbė Elefteri Elada agentūros pranešimą, kuriame sakoma, kad naktį iš rugsėjo mėn. 14 d. į 15 d. demokratinės armijos dalys įvykdė puolimą prieš karališkosios kariuomenės įgulą Agja mieste Rytų Tesalijoje. Po įnirtingo mūšio demokratinės armijos dalys nugalėjo priešą pasipriešinimą ir įžengė į miesto centrą, kur mūšiai vyksta toliau. Demokratinės armijos dalys paėmė į nelaisvę 62 karininkus ir kareivius. Mūšio lauke liko 38 užmušti priešų kareiviai. Priešas iš Larisos miesto pasiuntė apsuptai įgulai į pagalbą pastiprinimus, lydimus tankų kolonos.

(ELTA).

Asošieitė Pres agentūra apie Bernadoto nužudymą

NIUJORKAS, IX. 17 d. (TASS). Asošieitė Pres agentūros korespondento pranešimu iš Amano, Suvienytųjų Nacijų Organizacijos atstovai paskelbė, kad SNO tarpininkas Pelestinoje Bernadotas užmuštas Jaruzalėje.

(ELTA).

Žemės ūkio švietimo reforma Rumunijoje

BUKAREŠTAS, IX. 17 d. (TASS). Laikraštis „Skintėja“ praneša apie žemdirbystės ministerijos vykdomą plačią žemės ūkio švietimo reformą Rumunijos liaudies respublikoje. Visoje šalyje atidaromas platus tinklas profesinių ir techninių mokyklų. Siekiant pakelti žemės ūkio darbuotojų kvalifikacijas, atidaroma dešimtys specialių mokyklų ir

kursų traktorininkams, melžėjams, kalviams, sodininkams, daržininkams ir t. t. Atidaromos taip pat moterų profesinės techninės ir zootechninės mokyklos. Naujoji žemės ūkio švietimo struktūra aprūpins Rumunijos žemės ūkį agronomų, zootechnikų, traktorininkų ir kitų žemės ūkio specialistų kadrais.

(ELTA).

Domėkimės grožine literatūra!

Tikrasis buožės veidas*)

Ant stalo guli N. Virtos knyga „Vienatvė“. Skaitydamas šios knygos puslapius mintimis nusikeli į audringąjį 1917—1922 m.m. periodą tolimajam Tambovo gubernijon, kur siautėjo banditų vado Antonovo gaujos.

Knygoje vaizduojama tu gaujų vieno iš vadeivų Piotro Ivanovičiaus Storožovo gyvenimas ir veikla kovojant prieš jauną Tarybų respubliką.

Budamas stambus buožė, Storožovas, negalėdamas pakęsti, kad ant jo žemės prie Lebiažės ežero šeimininkauja vargingieji valstiečiai, išėina pas Antonovą ir pasuka į žmogžudžio kelią. Valstiečių kraujuje, gaisruose, jaunų raudonarmiečių žudymuose malšina savo apmaudą Taryboms Storožovas. Jis užmuša linksną komaunui Fedką, senį Bespiorstovą ir daugelį kitų, kurie pritapo prie naujojo

gyvenimo, kurie nori laimingesnių dienų.

Storožovas — buožė iš prigities. Jis negali suprasti, kad jo žemė — nebe jo, kad jam nebeteks eksplatuoti biedniukų. To lėl jisai nutaria visą amžių kovoti prieš Tarybų valdžią. Kai pilietinio karo didvyrio Kotovskio daliniai sutriuškina Antonovo gaujas, Storožovas vienas bastosi po daubas ir miškus ir keršija ramiems gyventojams, kurie stato taikų gyvenimą. Tiems žmonėms vadovauja tikrasis Storožovo brolis Sergiejus Ivanovičius — užsigrūdinęs komunistas. Tie žmonės kovoja dėl laimingo ir šviesaus gyvenimo, gyvenimo be antonovų ir storožovų, be tų, kurie drumsčia ramybę valstiečiams.

Epiloge Storožovas pasitraukia toli nuo gimtojo kaimo.

Knyga įdomi savo vaizdinumu ir tuo, kad demaskuoja buožės, parodydama jų tikrą klastingą veidą.

J. Gaigalas

Į kirpyklą

Kupiškėje į artelės „Progresas“ kirpyklą piliečiai nebesilanko: čia balsi netvarka. Atrodo, kad čia geriau tiktu avis kirpti, o ne žmones.

Sparčiai vykdoma sėja

Viešintų kolektyvinio ūkio „Raudonoji Vėliava“ valstiečiai, nuėmę derlių, pradėjo energingai vykdyti žiemkenčių sėjos darbus. Rudens sėjos darbams gerai vadovauja kolektyvinio ūkio „Raudonoji Vėliava“ pirmininkas drg. Vyšniauskas. Šiuo metu sėjos darbo planą kolektyvininkai jau įvykdė 95 proc. ir artimiausiu laiku žiemkenčių sėja bus baigta.

Drg. Vyšniauskas sako: — Šiais metais pirmą kartą savo gyvenime mes vykdome žiemkenčių sėją kolektyviai, ją pravedame laiku ir aukštame agrotechnikos lygyje.

S. Šalpusnis

Sportas

Apskirtyje jau yra paruošta 70 BPDG ženklinių. Iš to skaičiaus ženklinių ruošimas pirmąją Subačiaus gimnaziją (55 BPDG ženkli.).

Red. pastaba: apskrt. fizkultūros ir sporto komiteto pirmininkas drg. Janulionis pradėjo jaunuolius ruošti PDG ir BPDG kompleksų normų laikymui mieste ir apskrityje. Dabar 52 jaunuolių krutines puošia PDG ir 63 BPDG ženkliukai. Nepilnai išaikusių ir baigiančių laikyti yra 135 jaunuoliai.

Gimnazijų fizkultūros mokytojai ir sporto būrelių vadovai turi imtis visų priemonių, kad nė vienas sportininkas neliktų be ženkliuko.

Kūno kultūros ir sporto masiškumo pagrindą sudaro BPDG ir PDG normų išlaiky-

Už ats. redaktorių D. JANKAUSKAS